

परितीष s. u. परितीष.

परित्त partic. praet. pass. s. u. 1. दा mit परि. Hier nachzutragen ist noch die Bed. *begrenzt, nicht allzuviel, wenig* VJUTP. 58. Lot. de la b. l. 396. परित्तम् und परित्तम् pl. Namen von buddhistischen Gottheiten VJUTP. 82. LALIT. ed. Calc. 171, 2. 3. BURN. Intr. 202. 611. fg. KÖPPEN I, 257. 258. 260. 261. 275.

परिदाह, परिधान, परिपाक s. u. परिदाह u. s. w.

परिधीय (von इध् mit परि) adj. *anzuzünden*: Feuer TS. 5, 7, 5. 1.

परिन्दना f. s. BURNOUF in Lot. de la b. l. 417. परिन्दना DAÇABH. 138.

परिप्सा (vom desid. von आप् mit परि) f. 1) *der Wunsch zu erlangen*: अत्र देव्या तपस्तप्तं महेश्वरपरिप्सया MBh. 5, 3829. — 2) *das Verlangen zu retten, zu erhalten*: अग्निहोत्रपरिप्सया MBh. 3, 17230. उत्तरस्य परिप्सार्थम् 4, 2171. 14, 2168. आत्मकृतमेतुं Bhāg. P. 3, 9, 19. आत्म 22, 2. प्राण 9, 4, 49. — 3) *Hast, Eile* (= त्वरा Schol.) P. 3, 4, 52. 8, 1, 42.

परिप्सु (wie eben) adj. *zu retten —, zu erhalten verlangend*: mit dem acc. MBh. 4, 1994. 12, 9113. 13, 4423. MĀLAV. 86. प्राण 4, 7, 18. 7, 7, 5. 8, 7, 38.

परिभाव s. u. परिभाव.

परिमन् etwa *Spende oder Fülle* (von 1. पर्): नेनित्ते अप्सु पसति परिमणि RV. 9, 71, 3.

परिमाण s. u. परिमाण.

परिर् UNĀDIS. 4, 30. n. *Frucht Uśval*.

परिर्ण m. 1) *Schildkröte* (कमठ). — 2) *Stock* (दाण्ड). — 3) = पश्याटक MED. η. 102. — In H. an. 4, 83 stehen beim n. परिर्ण fälschlich dieselben Bedeutungen, welche nach MED. dem hier unmittelbar folgenden परायण zukommen; nämlich अभीष्ट, तत्पर und आश्रय. Das Wort fehlt sowohl bei WILSON als auch im ÇKDR.

परिर्मभ, परिवर्त, परिवाद, परिवाप, परिवार, परिवारह, परिवेत्तर s. u. परिर्मभ u. s. w.

परिवेश s. u. परिवेष.

परिशासं (von शस् mit परि) m. 1) *Ausschnitt*: रिश्यस्येव परिशासं परिक्त्य परि त्वचः AV. 5, 14, 3. — 2) *du. ein beim Opfer dienendes zangenartiges Geräthe, mit welchem der Kessel vom Feuer gehoben wird*, ÇAT. Bb. 14, 1, 2, 1. 2, 1, 16. 2, 54. 3, 1, 20. KĀTJ. ÇR. 26, 2, 10. 5, 12. 7, 17.

परिशेष und परिषेक s. u. परिशेष und परिषेक.

परिष्टि (von इष् mit परि) f. P. 3, 3, 107, VĀRTI. 3. अन्यो परिष्टिं चर Sch. 1) *Nachforschung* AK. 2, 7, 31. MED. §. 48. निमित्त 6 ΔΙΜ. 1, 3. — 2) *Bedienung, Aufwartung, Huldigung* H. 497. MED. HALĀJ. 1, 129. — 3) *Belieben* (प्राकाम्य) MED. — Vgl. H. an. 3, 165, wo die Bedd. परीता und परिचर्या nicht zu पर्यट gehören können; es ist ein Ausfall anzunehmen.

परिसार (von सर् mit परि) m. *das Herumgehen* AK. 3, 3, 21.

परिहार und परिहास s. u. परि.

परिहासकेशव (प + के) m. N. eines Heilighums des Vishṇu RĪGĀ-TAR. 4, 495. 202. 323. 334; überall mit dem Vorsatz श्री. — Vgl. परिहासहरि.

परु m. 1) *Glöd*. — 2) *Berg*. — 3) *Meer*. — 4) *die Himmelswelt* UNĀDIVṚ. im SAṆKSHIPTAS. ÇKDR. — Vgl. परुस्.

परुष्केय m. N. pr. eines R̥shi, eines Sohnes des Divodāsa und Liedverfassers von RV. 1, 127. fgg. Nir. 10, 42. TS. 2, 5, 8, 3. ÇĀṆKH. Br. 23, 4, 5. Scheint aus परुस् und शेष unregelmässig gebildet zu sein.

परुत् adv. P. 5, 3, 22. oxyt. *im vergangenen Jahre* Sch. Vop. 7, 110. AK. 3, 5, 20. H. ç. 203. — Das Wort enthält wohl पर्.

परुत्, परुत् (von परुत्) adj. *vorjährig* P. 4, 3, 23, VĀRTI. 1. Vop. 7, 111.

परुदार m. *Pferd* ÇABDAM. im ÇKDR. — Vgl. परुल, *paraveredus* u. s. w. GRIMM, *Gesch. der deutschen Sprache*, S. 31.

परुल m. dass. H. ç. 177.

परुशस् adv. = परुशस् und auch daraus entstanden: परुशः कल्पयेन्म् AV. 9, 5, 4.

परुशस् (von परुस्) adv. *gliedweise*: प्रजापतिर्वा शेषधीः परुशो वेद KĀTJ. 31, 1.

परुष (von परुस्) UNĀDIS. 4, 75. 1) adj. f. श्री, in der älteren Sprache *peruṣhī*. a) *knotig*, von Rohrpflanzen: परुशी शीयाला AV. 6, 12, 3. — b)

fleckig, bunt, ungleichfarbig, schmutzig; = कर्बुर H. an. 3, 738. MED. sb. 39. उतर्णाः RV. 5, 27, 5. परुषे गवि 6, 36, 3; vgl. Nir. 2, 6. त्वमेतदधारयः कृत्वा सु राक्षिणीषु च । परुषीषु रुशत्पर्यः RV. 8, 82, 13. (तस्मा) यः परुषः परुषयो ऽवधंस इवारुणः AV. 5, 22, 3. शोषित Suçr. 1, 45, 2. 85, 18. 260, 1. असितविचित्रनीलपरुषः (दिनकृत्) VARĀH. BRH. S. 3, 39. शीतकर 4, 29. रोमान्करोति परुषः (अगस्त्यः) कपिलस्त्ववृष्टिम् 12, 21. 17, 11. विग्रह HARIV. 12141. समार्जनविहीनानि परुषाणि (कुटुम्बिभवनानि) R. 2, 71, 34. तमसा संवृते लोके घोरेण परुषेण च MBh. 3, 12145. चाण्डाल R. 1, 58, 10. परुपरजोऽरूपीकृततनु (दिनकृत्) VARĀH. BRH. S. 3, 38. 0 घन VIKR. 142. तदङ्गरजसा परुषीभवति (v. l. für मलिनीभवति) ÇĀK. 176. — c) *rauh, uneben*; = शुक्त, कर्कश, खल, अस्निग्ध AK. 3, 4, 44, 85. H. 1386. H. an. MED. HALĀJ. 4, 98. (गतिम्) प्रयाति परुषो धोराम् MBh. 13, 5443. घनाश्मपरुषे देशे RĪGĀ-TAR. 4, 305. 0 चर्मन् PĀNĀT. 21, 13. जिह्वा VARĀH. BRH. S. 67, 53. struppig, von Haaren: शुद्धज्ञानात्परुषमलकम् MEDH. 88. VARĀH. BRH. S. 67, 83. श्मश्रुभिः 57. von Bäumen KATHĀS. 2, 4 (BROCKHAUS fasst hier das Wort als N. eines best. Baumes). — d) *rauh, stechend*, von Winden R. 6, 16, 4. 31, 38. 70, 51. VARĀH. BRH. S. 26, 4 (सु). Rt. 1, 22. adv.: परुषं पवतो ववौ HARIV. 9420. von der Sonnengluth: अतिशयपरुषाभिर्ग्रिभिवङ्गेः शिखाभिः Rt. 2, 28. — e) *rauh*, von Tönen: वज्रपरुषस्वनं धनुः RAÇH. 11, 46. श्रवणपरुषैर्गर्जतिः MEDH. 62. गर्जति परुषं (adv.) मेघाः HARIV. 9295. भिन्नैरवदीनार्तपरुषत्तामर्जराः स्वराः VARĀH. BRH. S. 85, 36. शकुनिः रैति परुषरवः 82, 106. *rauh, hart, barsch*, von Reden AK. 1, 1, 5, 19. H. 269. H. an. MED. वाच्, वाक्, उक्ति, गिर MBh. 1, 7090. R. 3, 35, 56. Spr. 1425. VARĀH. BRH. S. 52, 104. 77, 7. 0 वचन adj. BRH. 22 (21), 17. परुषाणि *rauhe, harte, barsche Reden* MBh. 3, 15689. 7, 5659. Spr. 465. भवनं देवस्य विश्वेशितुर्नो दैवारिकनिर्दयोक्तिपरुषम् 1530. तामुवाच ततो वीरः परुषम् (acc. neutr. oder adv.) R. 1, 1, 80. न परुषं वक्तव्या नापि ताडनीयास्ते (तुरगाः) VARĀH. BRH. S. 43, 7. PĀNĀT. ed. orn. 34, 8. 0 वप्रदीनी 7. परुषतरमिदमाह PĀNĀT. 89, 2. मृडपरुषगुणौ योजनीयौ स्वकाले *Milde und Strenge* (Barschheit) Spr. 1314. *barsch, grob, roh*, von Personen JĀGĀN. 1, 309 (अ). 3, 135. BHARTR. 2, 39. Git. 9, 10. — 2) m. a) *Rohr*: परुषान्मूर्परुषाहः कृषोतु ।